

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/281/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214203119
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4214203119.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Eriky Madarászovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanému: D., neznámeho pobytu, zastúpenému opatrovníčkou Mgr. Janou Barancovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Nové Zámky, o zaplatenie sumy 4.909,25 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 8C/320/2014-113 zo dňa 16.09.2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 4.909,25 eura s príslušenstvom na tom základe, že jeho právny predchodca - Slovenská sporiteľňa, a.s., ktorá mu pohľadávku postúpila zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2011 - uzatvoril so žalovaným dňa 22.03.2006 zmluvu o úvere č. 0212181077, ktorou mu bol poskytnutý úver vo výške 140.000 Sk splatný v 120 mesačných splátkach, pričom konečná splatnosť bola určená dňom 10.03.2016. Súd po vykonanom dokazovaní zistil, že predmetná zmluva o úvere bola skutočne uzatvorená tak, ako uvádzal žalobca, a zároveň mal za preukázanú aj zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa, kedy postupca postúpil na postupníka pohľadávky so všetkými právami a výhodami. Posudzovaný právny vzťah strán sporu súd posúdil ako vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou, keďže pôvodný veriteľ bol v postavení dodávateľa a žalovaný bol v postavení spotrebiteľa, a na daný vzťah aplikoval ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktoré si vyložil v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľov obsiahnutých v príslušných smerniciach. Svoje rozhodnutie odôvodnil aj s odkazom na ustanovenie § 2 písm. a),b), § 3 ods. ods. 1,2, § 4 ods. 1,5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), tiež o ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej o ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) ako aj o ustanovenie § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka. Súd z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2011 zistil, že už v tento deň bol počet dní omeškania 1230, čo je viac ako 3 roky. Vzhľadom na to konštatoval, že nárok zo zmluvy o úvere bol premlčaný už v čase postúpenia pohľadávky, lebo žaloba bola podaná až dňa 18.02.2014, t.j. viac ako 5 rokov po úhrade poslednej splátky, a z toho dôvodu žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, účinného do 30.06.2016 (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli. Posledným výrokom súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť

vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962 zastúpeného JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Dobrovičova 13, 811 09 Bratislava, trovy konania vynaložené na právne zastúpenie v sume 358,72 eura k rukám právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu, resp. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, ako aj nedostatočné zistenie skutkového stavu. Uviedol, že súd vychádzal z nepreukázaných tvrdení, resp. odvodzoval začiatok plynutia premĺčacej doby od skutočností, s ktorými nie je možné spájať ukončenie zmluvy, príp. vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Poukázal na ustanovenie bodu 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“) a uviedol, že pôvodný veriteľ neukončil záväzkovo-právny vzťah, nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, zmluvu nevypovedal a ani od nej neodstúpil. Postupca a následne žalobca boli oprávnení, nie však povinní predčasne ukončiť záväzkovo-právny vzťah. K ukončeniu zmluvy došlo až dňom 11.02.2012, kedy žalobca pristúpil k ukončeniu úverovej zmluvy. V danom prípade ide o obchodnoprávny vzťah založený podľa Obchodného zákonníka a v tomto smere poukázal na niektoré rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Okrem toho namietal aj aplikáciu ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s tým, že v dôsledku nesprávnej aplikácie tohto ustanovenia, účinného až od 01.05.2014, súd porušil zásadu stanovenú v čl. 125 ods. 1 písm. a), ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, pričom nepostupoval ani v súlade s ustanoveniami Listiny základných práv a slobôd a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a aj v tomto ohľade poukázal na rôzne súdne rozhodnutia a aj na čl. IV zákona č. 151/2014 Z. z. Aplikáciou uvedeného ustanovenia na prebiehajúce súdne konanie sa súd dopustil podľa žalobcu nedovolennej retroaktivity právnych noriem, ktorej zákaz je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a právnej istoty. Napokon sa žalobca nestotožnil ani s výrokom o trovách konania, ktoré súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného, pretože nešlo o trovy účelne vynaložené na uplatnenie a bránenie práva. Aj v tomto smere argumentačne poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 01.07.2016, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie v tejto veci aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom, čo znamená, že odvolací súd už vo veci rozhodoval v čase účinnosti Civilného sporového poriadku, a teda v konaní postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1,2 prvej vety CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 18.02.2014 domáhal zaplatenia sumy 4.909,25 eura s úrokom z omeškania zo splátok za obdobie od 11.03.2010 do 11.02.2012 v sume 139,77 eura a s 9% úrokom z omeškania zo sumy 4.909,25 eura od 12.02.2012 do zaplatenia. V žalobe uviedol, že pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 15.12.2011 so Slovenskou sporiteľňou, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, (ďalej aj „banka“) ako postupcom, pričom tento pôvodný veriteľ so žalovaným uzatvoril dňa 22.03.2006 zmluvu o úvere s výškou úveru 140.000 Sk, s dohodnutou dobou splatnosti 120 mesiacov a s poslednou splátkou splatnou dňa 10.03.2016, a to s odkazom na ustanovenie § 497 až § 507 Obchodného zákonníka. Žalobca v konaní uvádzal, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, a preto právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred dňom 01.01.2008 sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Pohľadávka mu mala byť postúpená v celkovej výške 7.034,50 eura, pozostávajúcej z istiny 6.364,52 eura, riadneho úroku 206,21 eura, úroku z omeškania 454,80 eura a ostatného príslušenstva 8,97 eura. Žalobou si uplatnil splátky úveru splatné od 10.03.2010 do 10.03.2016, teda 73 dohodnutých splátok úveru po 67,25 eura,

spolu s 9% úrokmi z omeškania z každej splátky s počiatkom odo dňa splatnosti tej - ktorej splátky do 11.02.2012 a 9% úroky z omeškania zo sumy 4.909,25 eura od 12.02.2012 do zaplatenia. Pri splátkach, ktorých splatnosť mala vzniknúť po mimoriadnej splatnosti úveru dňa 11.02.2012, si uplatnil teda úroky z omeškania od tohto dňa.

7. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu urobil záver, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu z dôvodu premlčania práva žalobcu, nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nezodpovedá požiadavke presvedčivosti súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP), a to najmä v časti odôvodnenia týkajúceho sa úsudku o premlčaní uplatnenej pohľadávky. Záver o premlčaní súd vyvodil z prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2011, podľa ktorej už v tento deň bol počet dní omeškania 1230, čo je viac ako 3 roky, a s poukazom na to - na podklade „novely zákona o spotrebiteľovi účinnnej od 1.6.2014“ - žalobu zamietol, lebo uplatnený nárok bol premlčaný už v čase 15.12.2011 a žaloba bola podaná až 18.02.2014, čo je viac ako 5 rokov po úhrade poslednej splátky. Odvolací súd s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania takýto záver zatiaľ nepovažuje za správny a ani správne odôvodnený.

8. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku navyše nevysporiadal s tým, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s platením žalobcom uplatnených splátok, a najmä nie s tým, či žalobca uplatnenú pohľadávku nadobudol platným právnym úkonom postúpenia v nadväznosti na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, podľa ktorého: „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“ V tomto prípade je zrejmé, že pôvodný veriteľ splatnosť úveru voči žalovanému nevyhlásil, a do spisu nebol doložený ani dôkaz o tom, či ho veriteľ ešte pred postúpením pohľadávky žalobcovi vyzval na splatenie zvyšnej časti úveru.

9. S ohľadom na ustanovenie bodu 7.6.1 písm. a) VOP bola banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, no úver podľa doložených listín postúpila bez toho, aby vopred - v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách - žalovaného písomne vyzvala na zaplatenie, keďže bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, a bez toho, aby bez súhlasu žalovaného postúpila svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku žalobcovi. Podľa obsahu spisu zo strany banky pred postúpením nedošlo ani k vyhláseniu splatnosti celého dlhu, čo znamená, že banka mohla v danom čase postúpiť po predchádzajúcej výzve len v tom čase nesplatenú časť dlhu. Na tom základe sa teda bolo v prvoinštančnom konaní potrebné vysporiadať aj s tým, či žalobca je aktívne legitimovaný, teda či k postúpeniu pohľadávky nedošlo v rozpore s ustanovením 92 ods. 8 zákona o bankách. Bolo potrebné vysporiadať sa s tým, či právny úkon postúpenia nie je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je (absolútne) neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. S ohľadom na uvedené sa súd mal zaoberať tým, či žalobca, na ktorom spočíva dôkazné bremeno, listinnými dôkazmi (ktoré mu pri postúpení banka bola povinná odovzdať) dostatočne preukázal, že banka pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovaného na zaplatenie niektorej časti peňažného záväzku, v dôsledku čoho by bol s platením dlhu v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a či následne žalobcovi postúpila svoju pohľadávku zodpovedajúcu len tomuto peňažnému záväzku. Ak totiž banka postúpila svoju pohľadávku žalobcovi bez splnenia zákonnej povinnosti písomnej výzvy a vo výške nad rámec v tom čase dlžných súm, potom bolo potrebné súdom prvej inštancie zhodnotiť súlad takéhoto právneho úkonu postúpenia pohľadávky so zákonom a urobiť záver o platnosti či

neplatnosti takéhoto právneho úkonu (§ 39, § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a to v nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky.

11. Keďže s ohľadom na uvedené neboli v tejto veci dané podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zmenu, odvolací súd tento rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie najskôr posúdi platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky žalobcovi a v prípade zistenia, že tento právny úkon je absolútne neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka), žalobe nebude môcť vyhovieť z dôvodu, že na základe neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca nemohol platne nadobudnúť právo na zaplatenie dlhu zo zmluvy o úvere voči žalovaným, t.j. že nebol nositeľom práva a teda nebol aktívne legitimovaný. V prípade opačného záveru (platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky) opätovne posúdi uplatnenie práva žalobcu v rámci premlčacej doby z hľadiska ustanovenia § 100 ods. 1, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka a § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, a ak ustáli premlčanie práva žalobcu, tento svoj záver nebude opierať o počet dní zrejmých zo zmluvy o postúpení pohľadávky, ale jasne vyloží, že došlo k premlčaniu práva, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s platením dlhu, resp. jeho jednotlivých splátok, a kedy veriteľ mohol svoje právo na súde vykonať po prvý raz. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavke presvedčivosti a prekúmateľnosti (§ 220 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho. Odvolací súd v závere poznamenáva, že do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovaného - VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV (bez uvedenia sídla), zastúpeného JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Dobrovičova 13, 811 09 Bratislava, ktorému súd prvej inštancie priznal aj trovy konania vynaložené na právne zastúpenie v sume 358,72 eura. Voči vstupu vedľajšieho účastníka (podľa v tom čase platného procesného predpisu) však žalobca vzniesol námietku neprípustnosti, o ktorej súd prvej inštancie nerozhodol, pričom vo veci samej mohol rozhodnúť len za podmienky, že by o uvedenej námietke bolo právoplatne rozhodnuté. Súčasný procesný predpis, Civilný sporový poriadok už však inštitút vedľajšieho účastníka neupravuje a v tomto smere neobsahuje ani prechodné ustanovenie.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).